

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav speciálněpedagogických studií

Bakalářská práce

Jarmila Mikulcová

Problematika odkladů školní docházky na Uherskohradištsku

Olomouc 2014

vedoucí práce: Mgr. Pavel Svoboda, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma “Problematika odkladů školní docházky na Uherskohradištsku“ vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně, za použití v práci uvedených pramenů a literatury.

Ve Vlčnově, dne 26. 11. 2014

Jarmila Mikulcová

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jarmila Mikulcová
Katedra:	Ústav speciálněpedagogických studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavel Svoboda, Ph.D.
Rok obhajoby:	2015

Název práce:	Problematika odkladů školní docházky na Uherskohradištsku
Název v angličtině:	The issue of school delays in Uherskohradištsko
Anotace práce:	Práce se zabývá otázkami školní zralosti dětí předškolního věku, nástupu do školy, odklady školní docházky v rámci oblasti okresu Uherské Hradiště a srovnání jejich počtů v průběhu posledních let.
Klíčová slova:	školní zralost, odklad školní docházky, region Uherské Hradiště, mateřská škola, základní škola, pedagogicko-psychologická poradna
Anotace v angličtině:	The work is focused questions of school maturity between children od preschool age, of boarding to school, of school delays in Uherskohradištsko and comparasion their numbers in the course last year.
Klíčová slova v angličtině:	school maturity, school delays, region Uherské Hradiště, kindergarten, elementary school, pedagogy-psychological centre

Přílohy vázané v práci:	- přihláška do základní školy - žádost o odklad povinné školní docházky - dotazník
Rozsah práce:	48 stran, z toho 3 strany přílohy
Jazyk práce:	český jazyk

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Mgr. Pavlu Svobodovi, Ph.D. za jeho rady při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěla poděkovat pracovníkům Pedagogicko-psychologické poradny v Uherském Hradišti a učitelkám mateřských škol za vstřícnost a pomoc při získání potřebných informací a podkladů.

Obsah:

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1. CHARAKTERISTIKA ŠESTILETÉHO ČI SEDMILETÉHO DÍTĚTE.....	10
1.1 DÍTĚ Z POHLEDU FILOSOFIE.....	10
1.2 ZNAKY ŠESTILETÝCH DĚTÍ.....	10
1.3 JAKÉ DÍTĚ JE PRO ŠKOLU ZRALÉ.....	12
1.4 JAKÉ DÍTĚ JE PRO ŠKOLU PŘIPRAVENÉ.....	15
1.5 ŠKOLNÍ NEZRALOST.....	16
1.6 DŮVODY ODKLADU ŠKOLNÍ DOCHÁZKY.....	16
2. ŠKOLNÍ DOCHÁZKA Z POHLEDU LEGISLATIVY.....	17
2.1 LEGISLATIVA.....	17
2.2 PRAXE.....	18
2.3 PŘEDČASNÝ NÁSTUP DO ŠKOLY.....	19
2.4 DODATEČNÝ ODKLAD POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY.....	19
2.5 ZŘIZOVÁNÍ PŘÍPRAVNÝCH TŘÍD.....	20
3. ZÁPIS DO 1. TŘÍDY ZÁKLADNÍ ŠKOLY.....	22
3.1 NEŽ PŮJDEME K ZÁPISU.....	22
3.2 ZÁPIS DO 1. TŘÍDY ZÁKLADNÍ ŠKOLY... ..	23
4. ŠKOLSKÁ A PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ V REGIONU UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	25
4.1 ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ PRO PŘEDŠKOLNÍ A ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	25
4.2 ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ.....	25
4.2.1 PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY.....	25
4.2.2 SPECIÁLNĚ-PEDAGOGICKÉ CENTRUM.....	26

PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
1. ANALÝZA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	28
1.1 CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	28
1.2 POPIS VÝZKUMNÉHO VZORKU A CHARAKTERISTIKA REGIONU.....	28
1.3 METODOLOGIE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	30
1.4 ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	31
2. SROVNÁNÍ VENKOVSKÉ A MĚSTSKÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	36
2.1 MĚSTSKÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA.....	38
2.2 VENKOVSKÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA.....	77
3. ČINNOST PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY V REGIONU.....	40
SHRNUTÍ A ZÁVĚR.....	42
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	43
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ A LITERATURY.....	44
PŘÍLOHY.....	46

Úvod

Odklad školní docházky – dnes jistě diskutované téma. Zatímco před několika lety se téměř nemluvalo o školní zralosti a připravenosti na školu, dnes, můžeme říci, je osvěta značná. S pojmy souvisejícími se vstupem do školy se jistě seznámí každý rodič, jehož dítě dochází do mateřské školy, což je přínosné. Na druhou stranu se ale objevují názory, že ne všechny žádosti o odklad školní docházky jsou opodstatněné a jsou děti, kterým odklad školní docházky nemusí prospět. Zde je jistě dobré zmínit významný poradní hlas učitelů a poradenských pracovníků, kteří mohou rodičům poradit při rozhodování se o odkladu školní docházky. Postup těchto osob by proto měl být profesionální a neutrální.

Autorčiným úkolem, při psaní této práce, bylo zmapovat situaci odkladů školní docházky v regionu Uherskohradištska, části Zlínského kraje.

Autorka nejprve v teoretické části práce pojednávala o dětech, které se připravují na vstup do základní školy, včetně jejich charakteristik, dále pracovala s pojmy jako je školní zralost, školní připravenost i školní nezralost.

V další kapitole pak hovořila o právním zakotvení dané oblasti. Stěžejním právním předpisem je tzv. školský zákon.

Na tuto kapitolu dále navazuje popis zápisu do 1. třídy základní školy, včetně praktických informací. Je zde uvedena i vlastní zkušenost autorky.

Poslední kapitolu teoretické části tvoří souhrn školských a poradenských zařízení regionu Uherské Hradiště.

V praktické části autorka charakterizuje své výzkumné šetření. Snažila se pomocí dotazníku i statistických listů zjistit postavení regionu Uherské Hradiště v porovnání s jinými regiony v rámci České republiky v počtu odkladů školní docházky. Dále zjišťovala nejčastější důvody, pro které rodiče žádají odklad školní docházky a také, zda je odklad školní docházky častější u chlapců či u dívek. Autorku rovněž zajímal pohled na danou problematiku a názory lidí, kteří s dětmi pracují nebo přicházejí do styku.

Snad čas strávený nad touto prací nebyl zbytečný.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Charakteristika šestiletého či sedmiletého dítěte

1.1 Dítě z pohledu filosofie

Zajímavý, dle názoru autorky, je pohled na vývoj člověka dle anthroposofického hnutí, které rozděluje vývoj člověka na tři životní periody, přibližně jdoucích po sedmi letech. Jde o pohled hluboký, duchovněji, který je autorce blízký. Druhá velká životní perioda, ve které probíhá vývoj 6 – 7 letého dítěte je nazývána obdobím od výměny zubů po období puberty.

„Dítě z postavy malého dítěte vstupuje do postavy školního dítěte. Mění se obličej dítěte, hlava je v poměru k tělu 1 : 6. Čelo méně dominuje, oči jsou ve tváři poměrně menší, horní ret nepřevažuje nad dolním, ústa se jeví tenčí, uzavřenější. Celkový výraz má štíhlost, lehkou pohyblivost, eleganci; znaky, které malé dítě ještě vůbec nemělo. Potom se změnil trup, nohy jsou delší. Předškolní dítě je otevřeno okolnímu světu, nasává všechno z okolí a zmocňuje se ho napodobováním. Sedmileté dítě již začíná mít vlastní vnitřní svět, z kterého poznává vnější svět. Přechází od vjemu k myšlenkovému obrazu. Chce, aby se mu vyprávělo to, co je ve světě, k čemu to slouží a co to má být. Zde je patrná souvislost mezi mluvou a myšlením. Dříve to byla řeč, kterou dítě získalo napodobováním. Utvořila základ, na němž se mohlo vyvíjet první myšlení. I nyní je to řeč, slovo, jež dává myšlení možnost, aby prošlo svou první proměnou a přijalo nový charakter. Proto se má dítěti mnoho vyprávět, zejména mu poskytovat pohádky, bajky, vyprávění.“ (B.C.J. Lievegoed, 1992, Vývojové fáze dítěte, s. 24, 69, 70).

1.2 Znaky šestiletých dětí

Charakteristice dítěte mladšího školního věku se věnuje obor s názvem vývojová psychologie. Přehled vývojových znaků šestiletých dětí:

- Fyzický vývoj

Dítě má velkou potřebu pohybu, je plné energie.

Snadno se unaví.

Má ustálenou preferenci v užívání pravé nebo levé ruky.

Zvládá koordinaci pohybů.

Jemná motorika se stále rozvíjí.

- Sociální vývoj

Přijímá autoritu dospělého, napodobuje ho.

Touží být milováno.

Má smysl pro humor.

K práci přistupuje svědomitě, bere věci vážně.

Často se přeceňuje, snaží se o víc, než na co mu stačí schopnosti.

Potřebuje povzbuzení, podporu.

Samo si vybírá kamarády.

Má potřebu být první, nerado prohrává.

- Emocionální vývoj

Dítě rozlišuje dobro a zlo.

Vyžaduje dodržování pravidel.

Začíná ovládat své emoce.

Vnímá pocity ostatních, ale občas má tendenci žalovat.

Má obrovskou schopnost prožívat radost.

Miluje překvapení.

Většinou je schopno odloučit se od rodiny.

- Kognitivní vývoj

Začíná chápat časové pojmy z budoucnosti.

Má představu o čase.

Třídí předměty podle jejich znaků a vlastností.

Roste doba soustředění se na činnost.

Rádo klade otázky, je zvědavé.

Nejlépe se učí prostřednictvím objevování.

Jeho myšlení je konkrétní.

- Jazykový vývoj
Dobře komunikuje s rodinou, přáteli a i cizími osobami.
Ráno vysvětluje, ukazuje a vypráví, často přehání.
Jeho slovní zásoba se rychle rozšiřuje.
Je dobrým posluchačem. (Krejčová, Kargerová, 2003)

1.3 Jaké dítě je pro školu zralé?

„Doba nástupu do školy nebyla stanovena náhodně. Ve věku 6-7 let dochází k různým vývojovým změnám, které jsou podmíněny zráním i učením. Většina z nich je pro úspěšné zvládnutí role školáka důležitá, i když jejich význam může být různý. Kompetence, které jsou potřebné k přijatelnému zvládnutí školních požadavků, můžeme rozdělit do dvou skupin:

- Kompetence, které jsou závislé na zrání. V této souvislosti lze mluvit o školní zralosti.
- Kompetence, na jejichž rozvoji se ve větší míře podílí učení. Jejich úroveň vyjadřuje školní připravenost.“ (M. Vágnerová, 2000, s. 136)

Zrání: řada změn, které vedou organismus k dospělosti, probíhá ve všech oblastech organismu (Sillamy, Psychologický slovník, 2001)

Učení: získávání schopnosti nového chování prostřednictvím zvláštního cvičení (Sillamy, Psychologický slovník, 2001)

Otázce školní zralosti se věnuje řada psychologů a objevuje se už ve Velké didaktice J. A. Komenského. „Kdybychom chtěli Komenského kritéria přeložit do dnešního jazyka, řekli bychom patrně, že podmínky pro to, aby dítě úspěšně započalo svou školní dráhu, jsou:

- Dítě si v celém svém minulém vývoji osvojilo ty znalosti a návyky, které se od něho na prahu školní docházky očekávají.
- Dítě má v současné době dostatečně rozvinutou pozornost a přiměřeně vyvinuté intelektové schopnosti.

„Dítě je dostatečně motivováno k budoucímu soustavnému učení ve škole.“ (J. Langmeier, 2006).

„Školní zralost je jedním z předpokladů přijatelného zvládnutí role školáka. Jde především o určitou úroveň zralosti centrální nervové soustavy, která se projevuje změnou celkové reaktivity dítěte, zvýšenou odolností k zátěži a schopností koncentrace pozornosti. Zráním ovlivňuje i rozvoj motoriky a sensorické koordinace, zrakového a sluchového vnímání. Školní úspěšnost závisí i na rozvoji poznávacích schopností, které ovlivňují zráním i učení. Podmínkou přijatelné adaptace na školu je rovněž dosažení určité úrovně autoregulace.“ (Vágnerová, 2000).

Od budoucích školáků očekáváme v praxi souhrn dovedností, některé z nich ověřujeme už u zápisu. Dítě by mělo mít základní návyky chování ve společnosti, mělo by se umět představit, vědět kde bydlí, jak se jmenuje tatínek a maminka, poznat podle obrázku známou pohádku a převyprávět ji. Schopnost sluchové analýzy a syntézy sice dozrává až ve škole, ale dítě většinou již odlišuje hlásky a označí první a poslední písmeno ve slovech. Rozvíjí se schopnost vidění nablízko, proto snadněji vnímá detaily a lépe rozlišuje podobné obrázky a písmena. Společně s pamětí to dítě trénuje např. při hraní pexesa a skládání puzzle. Má zvládnutou hrubou motoriku a dostatečně rozvinutou jemnou motoriku, aby si dokázalo zapnout knoflík, nakreslit tužkou čáru či vlnovku. Budoucí prvňáček dokáže většinou s přehledem počítat do deseti a určit počet bonbonů. Začíná chápat minulost těsně spjatou s přítomností a ví, co bylo včera a bude zítra. Zvyšuje se jeho emoční stabilita a odolnost vůči stresu. Mnohem lépe zvládá zátěž školních nároků, je vyrovnanější. Co ale nejvíce ovlivní jeho úspěšnost, je schopnost soustředění. (Kreisllová, Krok za krokem 1. třídou, 2008)

A. Fyzická zralost

Kolem 6. roku věku dítěte dochází k fyzickým změnám:

- Změna proporcí těla – celkové protažení postav. Jednoduchým testem je tzv. filipínská míra (dítě ohne pravou paži přes temeno vzpřímené hlavy a dosáhne si na levé ucho). Růstový věk se zjišťuje i prostřednictvím Kapalínova indexu, který vychází z poměru mezi výškou a hmotností dítěte (výška 120 cm, hmotnost 20 kg).
- Kvalitativní změna motoriky – lepší koordinace pohybů, vlivem dokončování osifikace zápěstních kůstek i rozvoj jemné motoriky.

- Výměna zubů
- Ukazatelem fyzické pohody je i dobrý zdravotní stav.

B. Psychická zralost

Psychická zralost je charakterizována určitou úrovní zralosti centrálního nervového systému, projevující se v několika zásadních oblastech.

Myšlení se postupně stává analytickým. Logické operace se rozvíjejí především učením, učitel dítěti pomáhá rozvíjet kromě konvergentního také divergentní myšlení (různé způsoby řešení téhož problému). Dítě by mělo chápat:

- pojmy související s časem (nikoliv hodiny)
- třídění předmětů podle určitého kritéria (velikosti, délky...)
- logické souvislosti – co mají předměty společného
- jednoduché matematické vztahy (více/méně)

Řeč se obohacuje spolu s vývojem myšlení. Schopnost komunikace závisí na osvojených verbálních dovednostech – správné výslovnosti, schopnosti se vyjadřovat. Ideálně by dítě mělo mít:

- vyvozené všechny hlásky (eventuálně mimo r, ř)
- bohatou slovní zásobu
- gramaticky správné vyjadřování (skloňování, časování...)
- schopnost samostatného jazykového projevu (vyprávění o sobě, rodině...)

Vnímání – dochází k rozlišení, diferenciaci, která je důležitým předpokladem pro výuku čtení a psaní. U **zrakového vnímání** by dítě mělo být schopno:

- diferenciaci - rozlišovat předměty; odlišovat, co do skupiny nepatří, vyhledávat rozdíly na zdánlivě stejných obrázcích
- analýzy a syntézy (rozbor a spojování) – skládat celek z částí (stavebnice, skládačky)
- orientaci – používat pojmy nahoře, dole, určení polohy

U **sluchového vnímání** by dítě mělo zvládnout:

- diferenciaci – rozlišovat zvuk, napodobovat rytmus
- analýzu a syntézu – rozklad slov na slabiky, poznat první nebo poslední hlásku ve slově
- orientaci – lokalizovat zvuk v prostoru

Pozornost souvisí se zralostí centrální nervové soustavy. Nezralost pozornosti snižuje efektivitu řízeného učení.

Paměť – na počátku školní docházky se mechanická spontánní paměť postupně obohacuje o paměť záměrnou.

Motorika se rozvíjí ve všech oblastech – jemná motorika, motorika mluvidel, lateralizace ruky. V oblasti grafomotoriky by dítě mělo být schopno:

- správně držet tužku
- obkreslit jednoduchý tvar
- nakreslit proporciálně správně figuru bohatou na detaily (Ležalová, 2012)

1.4 Jaké dítě je pro školu připravené?

„Pro zvládnutí nároků spojených s rolí školáka je významná i školní připravenost. Dítě musí dosáhnout přijatelné socializační úrovně, mělo by zvládnout určité role, umět přijatelným způsobem komunikovat, respektovat běžné normy chování. V socializačním procesu má největší význam rodina, jejíž hodnoty a normy dítě přejímá. V tomto směru je důležitý i obecný postoj ke vzdělání, který ovlivňuje motivaci dítěte ke školní práci.“ (Vágnerová, 2000)

„Otázka zralosti dítěte se tak přesouvá na otázku zralosti metod či osnov. Nemusí přitom jít vždy o slevování z náročnosti či obsažnosti učiva; způsob výuky se však musí přizpůsobit věkovým a individuálním možnostem žáků. Jen s takovou individualizující výukou lze řešit otázku, co s dětmi, které mají nerovnoměrnou zralost v různých psychických složkách.“ (Langmeier, 2006)

A. Pracovní zralost (souvisí s motivací)

Dítě by před vstupem do školy mělo mít následující schopnosti, návyky a zájmy:

- schopnost záměrně se soustředit na danou činnost
- schopnost samostatně a aktivně pracovat
- schopnost odlišit hru od povinností

B. Emocionální a sociální připravenost souvisí s přijetím role školáka a předpokládá: -

- pochopení povinnosti jako nadřazeného pojmu, předpoklad pro přijetí role školáka
- emoční stabilitu, schopnost odpoutat se od rodičů
- schopnost řešit jednoduché konflikty
- schopnost respektovat běžné normy (pozdravit, poděkovat...) (Ležalová, 2012)

Individuální přístup je nejvhodnější cestou pro děti, které sice nastoupí do první třídy, ale mají nerovnoměrnou zralost v některých z předpokládaných dovedností. Je zřejmé, že úspěšnost dítěte ve škole nezávisí jen na zralosti žáka, ale i na zralosti učitele, který respektuje rozdílné schopnosti dětí a bere je v úvahu při plánování, výběru metod a při procesu hodnocení. (Kreisllová, 2008)

1.5 Školní nezralost

Výrazné prvotní aspekty nezralosti postřehne většinou rodič, ale jsou patrnější spíše v porovnání s dětmi v mateřské škole.

Fyzická nezralost – nedostatečný vzrůst dítěte, špatný zdravotní stav, zvýšená nemocnost

Psychická nezralost – nezralost některých funkcí, např. nedostatečná úroveň percepce, horší úroveň vyjadřovacích schopností, menší schopnost koncentrace pozornosti

Sociální nezralost – nedostatek sociálních zkušeností, nadměrná fixace na rodinu
Výskyt některého z těchto aspektů bývá podnětem k úvaze o odkladu školní docházky. (Ležalová, 2012)

1.6 Důvody odkladu povinné školní docházky

Důvodem k odkladu školní docházky je nejčastěji nesplnění některých předpokladů pro vstup do školy, a to jak ze strany dítěte, tak ze strany rodiny. (Mertin, Gillernová, 2003) Nejčastější důvody k odkladu **na straně dítěte** jsou tyto:

1) Věk dítěte – narození v posledním trimestru bývá předpokladem k úvahám o odkladu školní docházky, zejména u chlapců. Podle Matějčka (2005) je věkové složení v 1. třídě velmi různorodé. Nejmladším dětem může být šest let, v případě předčasného nástupu do školy jsou ještě mladší. Nejstarším může být i více než sedm let.

2) Nejčastějšími důvody k odkladu školní docházky jsou problémy v oblasti řeči, potíže s pozorností a soustředěností a problémy vědomostního rázu (orientace ve světě). Potíže v oblasti vývoje řeči samy o sobě přitom nemusí být důvodem k odkladu školní docházky, pokud logoped posoudí vadu tak, že nebude dítěti znesnadňovat výuku čtení a psaní. U těžších a přetrvávajících vad se doporučuje odklad školní docházky (Klégrová, 2003). **Častá nemocnost** dítěte a celkové **nižší odolnost organismu** nebo **menší fyzická vyspělost** mohou být také důvody pro požádání odkladu školní docházky.

3) Nejčastějšími důvody k odkladu na straně rodičů (zákonných zástupců) jsou jejich obavy z nepříznivého **postavení věkově mladšího dítěte ve třídě, náročnost školy**, kterou věkově mladší dítě nemusí dobře zvládnout, a někdy i snaha **prodloužit dětství**. (Ležalová, 2012)

2. Školní docházka z pohledu legislativy

2.1 Legislativa

Stěžejním právním předpisem ohledně vzdělávání je zákon č. (číslo) 561/2004 Sb. (sbírky), o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. V části třetí se zabývá mj. povinnostmi školní docházky a základního vzdělávání.

Dle § 36 odst. (odstavce) 3 zákona: „Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad; dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od počátku školního roku do konce roku kalendářního, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li tělesně i duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce.“

Dle § 36 odst. 4 zákona: „Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 15. ledna do 15. února kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.“

O odkladu školní docházky pojednává § 37 zákona, kdy dle odst. 1: „Není-li dítě po dovršení šestého roku věku tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte do 31. května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školního poradenského zařízení a odborného lékaře. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.“

Podle § 37 odst. 2 zákona: „Při zápisu do prvního ročníku základní škola informuje zákonného zástupce dítěte o možnosti odkladu povinné školní docházky.“

Podle § 37 odst. 4 zákona: „Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky podle odst. 1 nebo 3, doporučí zároveň zákonnému zástupci dítěte vzdělávání

dítěte v přípravné třídě základní školy nebo v posledním ročníku mateřské školy, pokud lze předpokládat, že toto vzdělávání vyrovná vývoj dítěte.“

§ 40 příslušného zákona uvádí ještě jiný způsob plnění povinné školní docházky; kdy se: „Jiným způsobem plnění povinné školní docházky rozumí

- a) individuální vzdělávání, které se uskutečňuje bez pravidelné účasti ve vyučování ve škole,
- b) vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením.“

2.2 Praxe

Každý rodič je povinen přihlásit své dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 15. ledna do 15. února kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku. Zahajuje ji ve školním roce, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku. Znamená to tedy, že i když se rodiče rozhodnou pro odklad, je jejich povinností dítě ke školní docházce přihlásit v daném termínu. Rodiče nebo zákonní zástupci nemohou o odkladu školní docházky svého dítěte rozhodnout sami, ale jsou povinni svou žádost, adresovanou příslušné základní škole, doložit dvěma doporučeními:

- posouzením příslušného školského poradenského zařízení, což je vyjádření pedagogicko-psychologické poradny, ale v případě zjišťování speciální připravenosti žáků se zdravotním postižením je třeba vyjádření příslušného speciálně-pedagogického centra
- odborným lékařem způsobilým posoudit zdravotní stav dítěte pro účely odkladu začátku povinné školní docházky může být dětský lékař nebo praktický lékař pro děti a dorost. V případě, že je dítě v lékařské péči pro jiné zdravotní obtíže, posouzení by měl provést odborný lékař, který je pro danou oblast specialistou (alergolog, kardiolog..).

Rozhodnutí o odkladu vydává ředitel školy, ve které bylo dítě zapsáno. Ředitel žádosti o odložení začátku povinné školní docházky vyhoví pouze v případě, že obě posouzení budou kladná.

Možnosti rodičů (zákonných zástupců) při žádání o odkladu povinné školní docházky jsou tyto:

- rodiče požádají o odklad školní docházky přímo u zápisu k povinné školní docházce a tuto žádost zákonem stanoveným způsobem doloží. V takovém případě může ředitel školy rozhodnout o odkladu povinné školní docházky přímo.

- rodiče při zápisu k povinné školní docházce o odklad nepožádají, ale jsou informováni o možnosti jeho udělení. Ředitele školy o odklad povinné školní docházky požádají až následně (a žádost doloží způsobem stanoveným zákonem). O odkladu povinné školní docházky musí být v souladu s § 37 odst. 3 školského zákona rozhodnuto před začátkem příslušného školního roku.

Kopii Rozhodnutí předává rodič mateřské škole, která na tomto základě prodlouží dítěti pobyt v mateřské škole o jeden rok. Pokud je dítěti odložena školní docházka o jeden rok, je rodič povinen dítě v příštím roce opět k zápisu přihlásit. (Ležalová, 2012)

2.3 Předčasný nástup do školy

„...dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od počátku školního roku do konce roku kalendářního, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li tělesně i duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce.“ (školský zákon, § 36 odst. 3)

Předčasnému nástupu do školy musí vždy předcházet komplexní vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně. Pokud má dítě ve škole mezi staršími spolužáky uspět, nestačí, aby bylo vyspělé vzhledem ke svému věku, je třeba, aby bylo ve svém vývoji zřetelně napřed. (Ležalová, 2012)

2.4 Dodatečný odklad povinné školní docházky

Jedním z opatření v případě, že se dítě není schopno vyrovnat s nároky v 1. třídě, je dodatečný odklad povinné školní docházky.

„Pokud se u žáka v prvním roce plnění povinné školní docházky projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost k plnění povinné školní docházky, může ředitel školy se souhlasem zákonného zástupce žákovi dodatečně v průběhu prvního pololetí školního roku odložit začátek plnění povinné školní docházky na následující školní rok. (školský zákon, § 37 odst. 3)

Dodatečný odklad školní docházky se jeví jako nejméně vhodná varianta pro řešení školní nezralosti, protože dítě, které se po určité době strávené ve škole vrátí do mateřské

školy, je vystaveno velkému psychickému stresu. Dítě může ztratit důvěru ve své schopnosti a ke škole může získat nedůvěru. Dodatečný odklad povinné školní docházky posuzuje psycholog na základě vyšetření a dostupných materiálů poskytnutých učitelem dítěte. (Ležalová, 2012)

2.4 Zřizování přípravných tříd

Zřizování přípravných tříd vymezuje § 47 školského zákona a doplňuje § 7 vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Přípravné třídy jsou zřizovány při základních školách a jsou určeny dětem se sociálním znevýhodněním – z rodinného prostředí s nízkým sociálně-kulturním postavením, dětem ohroženým sociálně patologickými jevy nebo dětem azylantů. Cílem přípravných tříd je zejména naučit děti komunikaci, základy sebeobsluhy, český jazyk a zabezpečit tak jejich relativně bezproblémový přechod do vzdělávacího procesu. Jsou do nich zařazovány děti před vstupem do školy nebo po odkladu školní docházky. O zařazení dítěte do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a doporučení příslušného poradenského zařízení. (§ 47 školského zákona, § 7 vyhlášky č. 48/2005 Sb.)

Přípravné třídy při základních školách jsou jednoleté, bezplatné a ve třídách je malý počet dětí (5 až 17). Ve srovnání s mateřskými školami je prostředí v přípravných třídách více přizpůsobeno podmínkám v základní škole. Je zde menší prostor pro spontánní hry dětí, méně hraček, více řízené výchovy. Na druhé straně jde o typ předškolního vzdělávání, neboť obsah přípravy dětí v těchto třídách je odvozován z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ovšem zároveň je časový rozsah vzdělávání určen počtem vyučovacích hodin stanovených pro první ročník základního vzdělávání. V přípravných třídách mohou pracovat jako aprobované učitelky pro mateřské školy, tak učitelky pro 1. stupeň základní školy. Ve třídách s převahou romských dětí pracují také asistenti pedagoga, kteří učitelům pomáhají.

V současné době je u nás téměř 200 přípravných tříd s asi 2400 dětmi, z toho nejvíce v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Přípravné třídy nenavštěvují jen romské děti, jak by se mohlo zdát. Zesiluje nový trend, kdy stále více rodičů dětí po ukončení mateřské školy požaduje odklad školní docházky a přijetí dětí do přípravné třídy. Tito

---

rodiče se často domnívají, že dítě není dostatečně zralé pro docházku do základní školy, a tak využívají možnost umístit dítě v přípravné třídě. (Průcha, Kořátková, 2013)

Příklad zaostávání dětí: Brněnský pedagog Jiří Němec publikoval knížku se zvláštním názvem „Včela má pilu aneb přípravné třídy pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí.“ (2005) Název byl vybrán podle skutečné situace, kdy romské děti v jedné přípravné třídě tvrdily, že „včela má pilu“ – neznaly totiž výraz „žihadlo“. Takových případů neznalosti slov, která jsou pro většinu českých dětí běžná, se vyskytuje u romských dětí mnoho. Mnohé děti z romského prostředí mají omezenou slovní zásobu češtiny, neznají názvy barev či rostlin, některé neměly v ruce dětskou knížku nebo pastelky, neosvojily si základní hygienické návyky atd. Důsledkem toho je, že takové děti nejsou již v prvním ročníku běžné základní školy schopny držet krok s ostatními dětmi. Právě těmto zaostávajícím dětem slouží přípravné třídy jako podpůrné zařízení k vyrovnání (či alespoň zmírnění) jejich vzdělávacích handicapů ve srovnání s běžnou populací neromských dětí. (Průcha, Kořátková, 2013)

3. Zápis do první třídy základní školy

3.1 Než půjdeme k zápisu

Zápisy do prvních tříd se konají každoročně od 15. ledna do 15. února. Každá základní škola si může určit vlastní termín zápisu. Termíny zápisu bývají vyvěšeny u vstupu do základních škol a současně také v mateřských školách. Informace lze získat rovněž na obecních či městských úřadech, dotazem na školské zařízení, z webových stránek školy. Na blížící se termín zápisů do základních škol upozorňují rovněž sdělovací prostředky. Mnohé mateřské školy ještě před obdobím zápisů do základních škol organizují pro rodiče budoucích školáků konzultační schůzky o školní zralosti a připravenosti nebo besedy s odborníky (s učitelkami prvních tříd nebo s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden). Na konzultačních schůzkách mohou učitelky mateřských škol rodičům budoucích prvňáčků poradit, jelikož děti dobře znají a provádí průběžnou pedagogickou diagnostiku. Mohou také doporučit návštěvu pedagogicko-psychologické poradny.

Co je třeba si vzít s sebou k zápisu?

Rodič nebo zákonný zástupce dítěte musí prokázat svoji totožnost, nejlépe občanským průkazem. Dále je třeba vzít s sebou rodný list dítěte a může být i kartička zdravotního pojištění. Tyto informace jsou zpravidla uváděny rovněž na informačních pozvánkách k zápisu do základní školy. V některých mateřských školách již rodiče obdrží formulář žádosti o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání, který vyplněný odevzdávají u zápisu.

Kam jít s dítětem k zápisu?

Je volbou rodičů, kterou školu pro dítě vybere. Rodič by se ovšem měl s dítětem dostavit k zápisu do spádové školy, jak stanoví školský zákon. Spádová škola je základní škola určená obcí podle místa trvalého pobytu žáka. Jestliže se rodiče rozhodnou pro jinou školu než spádovou, je vhodné tuto skutečnost včas oznámit ředitelství spádové školy.

Může ředitelství školy odmítnout přijmout dítě do první třídy, kterou rodiče vybrali?

Ředitelství školy může odmítnout přijetí dítěte, je-li naplněna kapacita prvních tříd, protože přednostně musí přijmout děti ze spádové oblasti školy (podle místa trvalého pobytu). V takovém případě se rodiče mohou rozhodnout, zda dítě přihlásí do spádové

školy, nebo vyhledá jinou základní školu s volnou kapacitou.

Musí se s dítětem k zápisu, když mu byl doporučen odklad školní docházky?

Jestliže rodiče absolvovali s dítětem např. vyšetření školní zralosti v PPP, dítěti byl doručen odklad školní docházky a oni s tím souhlasí, musí se přesto dostavit k zápisu. Rodiče vyplní žádost o odklad školní docházky a doloží ji posudkem příslušného školského poradenského zařízení a vyjádřením odborného lékaře. Ředitel základní školy posoudí žádost s přílohami a zašle rodičům písemné rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky.

Musí se s dítětem k zápisu, když mu byl udělen odklad školní docházky a u zápisu bylo již minulý rok?

Rodiče, kteří byli u zápisu do první třídy již v minulém školním roce a jejichž dětem byla odložena povinná školní docházka o jeden rok, se zápisu již nemusí účastnit. Rodičům dětí, kterým byla odložena povinná školní docházka, základní škola zasílá dopis s poučením.

3.2 Zápis do první třídy základní školy

Zápis do školy lze považovat za formu depistáže (norma pro vyhledávání dětí nezralých pro školu). Jde o důležitý okamžik, o první kontakt dítěte i rodiče s prostředím školy.

Cílem zápisu je bližší poznání dítěte a v součinnosti s přáním rodičů zvážení, zda vývojová úroveň dítěte stačí pro vstup do školy. Děti by si ale vždy měly zápis užít a přesvědčit se o vlídném prostředí školy.

Na některých základních školách využívají určitých modifikací testů školní připravenosti, kdy děti mohou plnit na stanovištích formou hry jednotlivé úkoly. Stanoviště mohou být rozmístěny po budově školy, děti mohou doprovázet rodiče, nebo třeba spolužáci z vyšších tříd. Některé základní školy se v den zápisu změní třeba v pohádkové říše a místo učitelů oslovují děti s rodiči na jednotlivých stanovištích pohádkové bytosti (spolužáci z vyšších tříd nebo převlečení učitelé). Jinde může být zápis realizován formou rozhovoru dítěte s učitelkou, který může být doplněn jednoduchým orientačním testem školní připravenosti dítěte. Učitelky během zápisu sledují, jak dítě komunikuje (slovní zásoba, výslovnost), zda je schopno se soustředit při řešení zadaného úkolu, jak drží tužku, jaká je úroveň jeho rozumových schopností, jaké má pohybové schopnosti, zrakové,

---

sluchové. Během zápisu se může rovněž využít počítač (děti mohou plnit úkol prostřednictvím přiměřeného výukového softwaru) nebo interaktivní tabule. Učitelky přítomné u zápisu si dělají průběžné poznámky do připraveného zápisového archu o tom, jak dítě řeší jednotlivé úkoly, jak reaguje atd. Každá škola připravuje a organizuje zápis do prvních tříd nezávisle, není jednotná metodika, je to tedy záležitost, která spadá do kompetence ředitelství dané základní školy.

Zápis by v žádném případě neměl být stresující záležitostí. Koná se často ve vyzdobených prostorách a v příjemné atmosféře. Děti si často odnáší pamětní list či drobné dárky.

Jako autorka, i jako rodič, jsem byla přítomna zápisu k základnímu vzdělávání v Základní škole ve Vlčnově (obec v okrese Uherské Hradiště). Před samotným zápisem nás přivítala paní ředitelka, požádala o vyplněné formuláře, které se měly u zápisu předat, a sama překontrolovala doklady. Rodiče děti doprovázely. Děti plnili různé úkoly na stanovištích, např. házení míče do velké nádoby, skákání přes malou lavici (pohybové aktivity); rozhovor s paní učitelkou, kdy dítě mělo odříkat básničku; dále poznávání tvarů; prostorové uspořádání (dítě malovalo jablíčka buď na strom, pod strom, určovalo pojmy typu nahoře-dole); v posledním stanovišti pak mělo namalovat nějakou postavu (např. maminku, pohádkovou postavu, kamaráda...). Děti za splněný úkol dostaly razítko do kartičky, kterou obdržely na začátku zápisu. Ke konci pak obdržely práníčko a drobné sladkosti. Zápis ze začátku probíhal plynule, ale později, když přicházely další děti s rodiči, se protahoval. Někteří rodiče tak u zápisu se svými dětmi strávili i několik hodin.

4. Školská a poradenská zařízení v regionu Uherské Hradiště

Jaké jsou tedy instituce v regionu, které přicházejí do styku s předškolními a raně školními dětmi?

4.1 Školská zařízení pro předškolní a základní vzdělávání

V okrese Uherské Hradiště se v současné době nachází 77 mateřských škol, do nichž dochází 5078 dětí, což je druhý nejvyšší počet v rámci okresů Zlínského kraje (po okrese Zlín). Dále se v regionu nachází 65 základních škol, z nichž je jedna soukromá – Základní a Mateřská škola Čtyřlístek s.r.o, Uherské Hradiště a jedna církevní – Základní katolická škola v Uherském Brodě. (www.zlin.czso.cz, www.zakladniskoly.cz)

Předškolní a základní vzdělávání podle okresů ve školním roce 2012/2013

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, ČSÚ

okresy	Předškolní vzdělávání				Základní vzdělávání			
	školy	třídy	děti	učitelé	školy	třídy	žáci	
Zlínský kraj	310	828	19 989	1 549	257	2 457	46 183	
Kroměříž	67	159	3 818	299	48	436	8 151	
Uherské Hradiště	77	217	5 078	389	65	614	11 181	
Vsetín	76	202	4 805	383	70	641	11 861	
Zlín	90	250	6 288	478	74	766	14 990	

Obr. 1) Tabulka počtu údajů o předškolním a základním vzdělávání ve Zlínském kraji

4.2 Školská poradenská zařízení

4.2.1 Pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologické poradny, specializovaná poradenská zařízení, která se nachází v okrese Uherské Hradiště, spadají pod Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnu a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín. Jsou dvě, a to pro oblast v okolí Uherského Hradiště na adrese Františkánská 1256, Uherské Hradiště, a pro

oblast v okolí Uherského Brodu na adrese Předbranská 145, Uherský Brod. V Uherském Hradišti poskytuje odborné služby 8 kvalifikovaných pracovníků a v Uherském Brodě pak 2 kvalifikované pracovnice. Mezi nabízené služby PPP (pedagogicko-psychologických poraden) v regionu Uherské Hradiště patří zejména:

- a) služby psychologické, a to diagnostické, jako např. (například) posouzení školní zralosti, diagnostika dětí s mimořádným nadáním atd.; poradenské, jako např. poskytování odborné pomoci při řešení výchovných a vzdělávacích problémů dítěte; besedy, např. pro rodiče předškoláků, učitele, atd.,
- b) služby speciálně-pedagogické, a to diagnostické, jako např. depistáže dětí v mateřských školách a žáků 1. a 2. tříd základních škol s rizikem poruch učení; poradenské, např. poskytování odborné pomoci při řešení vzdělávacích problémů dítěte; besedy, např. pro učitele základních a středních škol (na téma poruchy učení a chování), atd.
- c) prevence rizikového chování, v rámci diagnostiky, např. diagnostika problémových kolektivů; poradenství, např. metodické vedení a podpora školních metodiků prevence; přednášky, např. semináře pro školní metodiky prevence
- d) služby kariérního poradenství, v rámci diagnostiky, např. diagnostika zaměřená na profesní orientaci; poradenství, např. poradenství pro žáky základních škol při rozhodování o dalším studiu na střední škole, atd.

Spolupracují také s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, zdravotnickými zařízeními, popřípadě dalšími institucemi. (www.ppporzl.cz)

4.2.2 Speciálně-pedagogické centrum

V Uherském Hradišti, na adrese Zelené náměstí 1292, se nachází rovněž odloučené pracoviště speciálně pedagogického centra pro vady řeči, patřící pod Speciálně pedagogické centrum při Základní a Mateřské škole logopedické, Veslařská 234, Brno. Jejich pracovníci ve spolupráci s mateřskými školami v regionu navštěvují tyto mateřské školy a provádí bezplatně několikrát za rok depistáže a kontrolní logopedická vyšetření dětí. Tito pracovníci mohou rovněž doporučit odklad povinné školní docházky pro poruchu řeči. (www.zslogo.cz/kontakty.php)

PRAKTICKÁ ČÁST

---

1. Analýza výzkumného šetření

1.1 Cíle výzkumného šetření

Ve výzkumném šetření se autorka snažila řešit problematiku odkladů školní docházky z pohledu rodiče a řadového občana. Cílem bylo zjistit v rámci regionu UH počet dětí s odloženou školní docházkou, zda se nějak neliší statisticky od jiných regionů v rámci ČR; nejčastější důvody pro udělení odkladu povinné školní docházky; a zjištění, zda je odklad školní docházky častější u chlapců nebo u dívek. Dále se autorka pomocí rozhovorů s učitelkami městské a venkovské mateřské školy snažila porovnat činnosti těchto mateřských škol a rozhovorem s pracovníci pedagogicko-psychologické poradny získat určité informace o činnosti této instituce v rámci regionu UH v oblasti předškolního vzdělávání. Na základě těchto cílů výzkumného šetření si autorka stanovila hlavní úkoly šetření:

- **zjištění počtu odkladů školní docházky v rámci regionu UH a jeho porovnání s republikovým průměrem**
- **zjištění nejčastějších důvodů pro udělování odkladů školní docházky**
- **srovnání mezi pohlavími**
- **zjištění názoru k otázce odkladu školní docházky u odborníků – učitelek MŠ, učitelů ZŠ, pracovníků PPP v regionu UH**

1.2 Popis výzkumného vzorku a charakteristika regionu

Autorčino vlastní šetření probíhalo nejprve na základních školách v regionu Uherské Hradiště. Z evidence základních škol veřejně přístupných na internetu autorka zjistila jednotlivé kontakty a tyto školy potom pomocí internetu oslovila. Osloveno bylo kolem 60 základních škol v regionu, spolupracovat a vyplnit zasláný dotazník pak bylo ochotno asi 10 základních škol. V některých odpovědích byla negace; autorka usuzovala,

že její dotaz byl pro školu spíše administrativní zátěží. Na dotazník odpovídali většinou ředitelé či zástupci ředitelů základních škol, v některých případech administrativní pracovnice školy.

Autorka dále oslovila emailovou cestou Městské úřady v Uherském Hradišti a v Uherském Brodě, odbory školství, kultury a sportu, které poskytly statistické evidence odkladů školní docházky na jednotlivých základních školách v regionu UH. Tyto evidence pak sloužily pro srovnání s výsledky z dotazníků. Pro srovnání počtu odkladů školní docházky mezi jednotlivými regiony autorka použila statistické údaje uvedené na webových stránkách MŠMT (Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky).

Následně chce autorka uvést alespoň některé údaje o zkoumaném regionu.

Okres Uherské Hradiště je okresem ve Zlínském kraji. Jeho sídlem je město Uherské Hradiště. Území okresu Uherské Hradiště leží v jihovýchodní části České republiky.

Obr. 1) Detail mapky České republiky, s vyznačenou částí okresu Uherské Hradiště a Zlínského kraje.

Zdroj: cs.wikipedia.org

Okres Uherské Hradiště sousedí s okresy Zlín, Kroměříž, Hodonín a Trenčín, s nímž tvoří státní hranici mezi Českou a Slovenskou republikou. Velikostí rozlohy se řadí okres Uherské Hradiště na 40. místo ze 76 okresů České republiky. (Hrabec, Mikula, Stratil, K.Chříby, 1998). V okrese Uherské Hradiště se nachází celkem 78 obcí, z toho je 7 měst. Podle administrativního členění jsou obcemi s rozšířenou působností Uherské Hradiště a Uherský Brod; obcemi s pověřeným obecním úřadem pak města Staré Město, Uherský Ostroh a Bojkovice. (cs.wikipedia.org)

Ke konci roku 2013 činil počet obyvatel okresu 143.494 osob, nejvíce je v regionu obyvatel ve věku 15-64 let (68,4% z celkového počtu). Zajímavý je, podle předposledního

sčítání lidu, nejvyšší podíl osob věřících v rámci České republiky v regionu Zlínského kraje 55,2% (statistická ročenka Zlínského kraje 2013, www.zlin.czso.cz). Uherskohradištsko je považováno za region, v němž dodnes žijí specifická nářečí, lidové zvyky, kroje a další projevy nezaměnitelných folklorních tradic. Oplývá bohatou historií; v 7. století tu vznikl první státní útvar na našem území – tzv. Sámova říše, na ni od 9. století navázala Velkomoravská říše, v níž od roku 863 působili věrozvěstové Cyril a Metoděj. Významné je také to, že ze zdejšího území vzešel světově významný myslitel a pedagog Jan Amos Komenský. (Soukup&David, Slovácko-Uherskohradištsko, 2006)

1.3 Metodologie výzkumného šetření

Autorka použila kvalitativní výzkum. Pro své šetření využila dotazník, který byl elektronickou cestou zaslán na webové stránky základních škol. Otázky v dotazníku byly formulovány jako otevřené, s cílem získat od odpovídajících respondentů co nejvíce informací. Návratnost dotazníků byla zhruba 17 %, dotazníky se vracely v průběhu asi 14 dnů. Ze získaných dat autorka vypracovala přehlednou tabulku, z které pak jednotlivé položky vyhodnocovala.

Dále autorka provedla rozhovory, a to s učitelkami městské a venkovské mateřské školy, konkrétně s učitelkou Mateřské školy ve Vlčnově a s učitelkou Mateřské školy v Uherském Brodě, ul. Svatopluka Čecha. Dále potom s pracovnící PPP v Uherském Hradišti. Některé otázky, které dotazovaným autorka kladla, byly předem připravené, ale jiné zazněly až v průběhu rozhovoru. Během rozhovoru autorka prováděla písemné poznámky.

1.4 Analýza dotazníkového šetření

OTÁZKA č. 1) Jaké procento dětí mělo ve Vaší škole odklad povinné školní docházky? (v letošním roce, v loňském roce, před pěti lety)

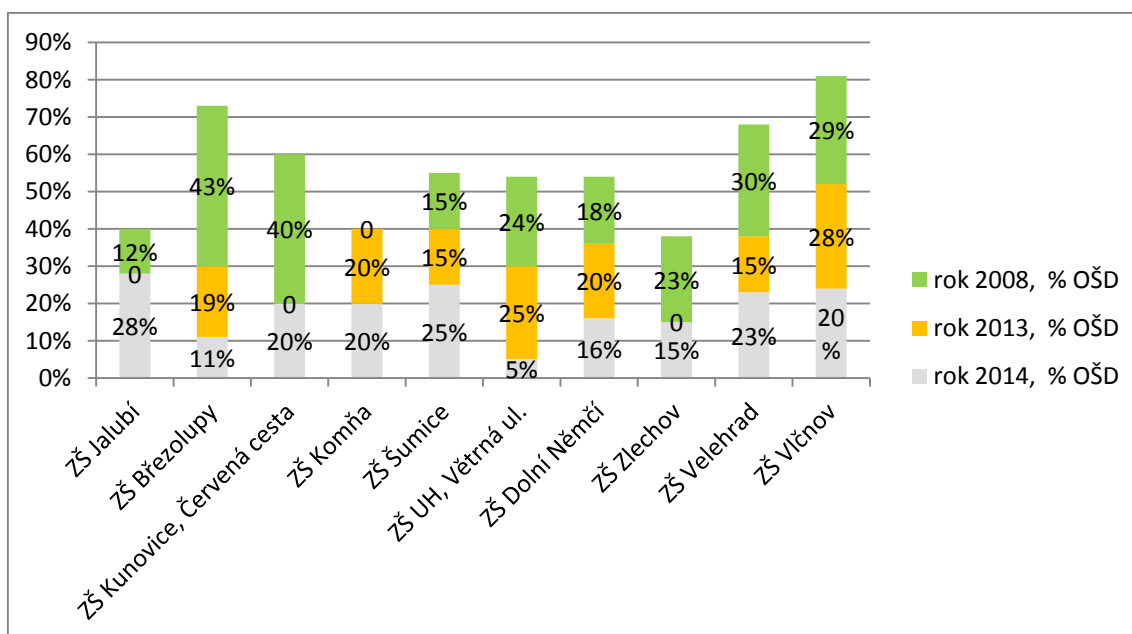
2) Má počet odkladů školní docházky vzrůstající, klesající nebo stagnující tendenci?

ad 1) Procentuální počet odkladů školní docházky v jednotlivých základních školách, za rok 2014, 2013 a 2008

Tabulka č. 1

Název školy	rok 2014, % OŠD	rok 2013, % OŠD	rok 2008, % OŠD
ZŠ Jalubí	28	0	12
ZŠ Březolupy	11	19	43
ZŠ Kunovice, Červená cesta	20	0	40
ZŠ Komňa	20	20	0
ZŠ Šumice	25	15	15
ZŠ UH, Větrná ul.	5	25	24
ZŠ Dolní Němčí	16	20	18
ZŠ Zlechov	15	0	23
ZŠ Velehrad	23	15	30
ZŠ Vlčnov	20	28	29

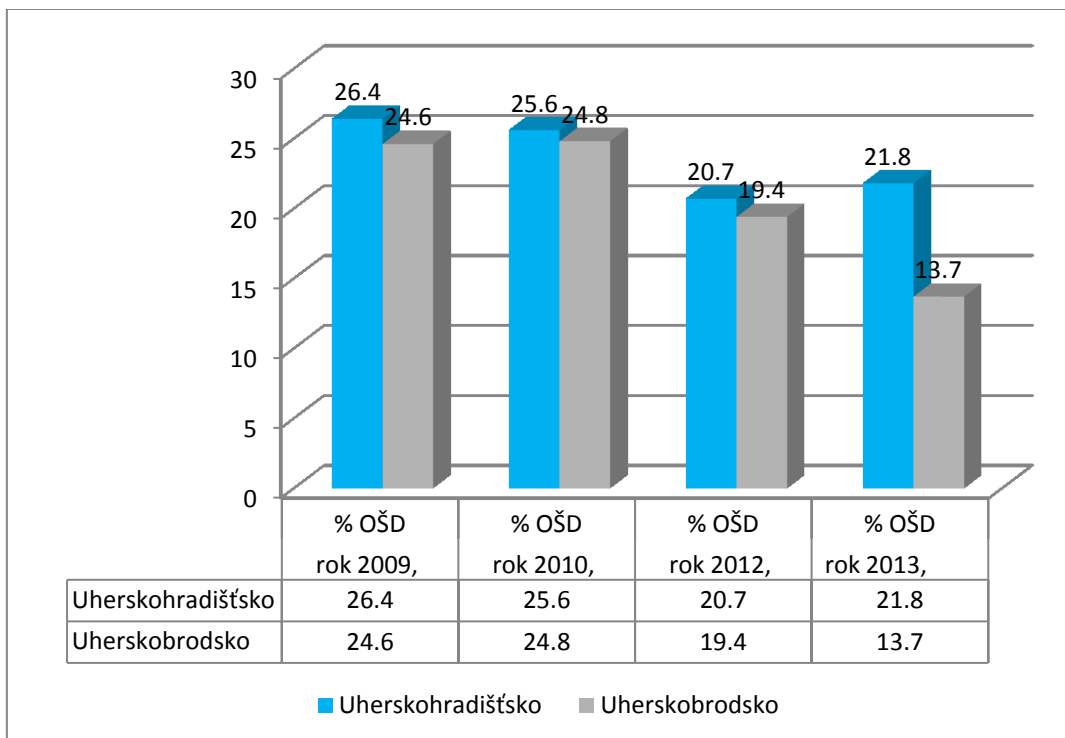
Graf č. 1

Ad 1) Procentuální počet odkladů školní docházky v části regionu UH, dle statistických výkazů zaslaných městskými úřady, za rok 2009, 2010, 2012 a 2013

Tabulka a graf č. 2

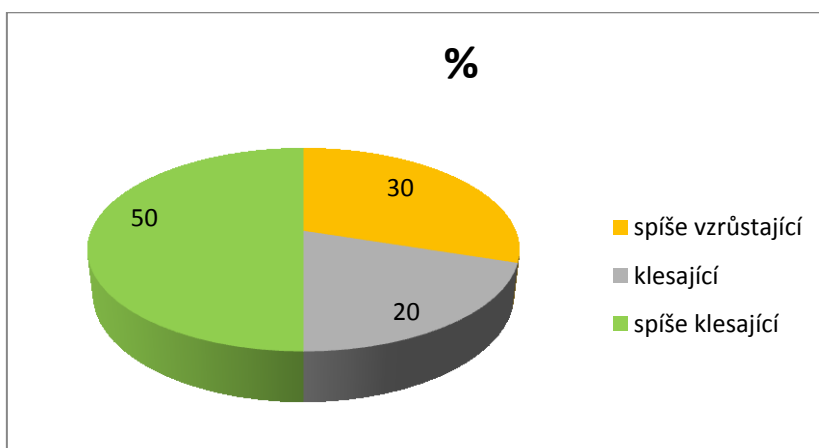

ad 2) Má počet odkladů školní docházky vzrůstající, klesající nebo stagnující tendenci?

Tabulka č. 3

tendence	%
spíše vzrůstající	30
klesající	20
spíše klesající	50

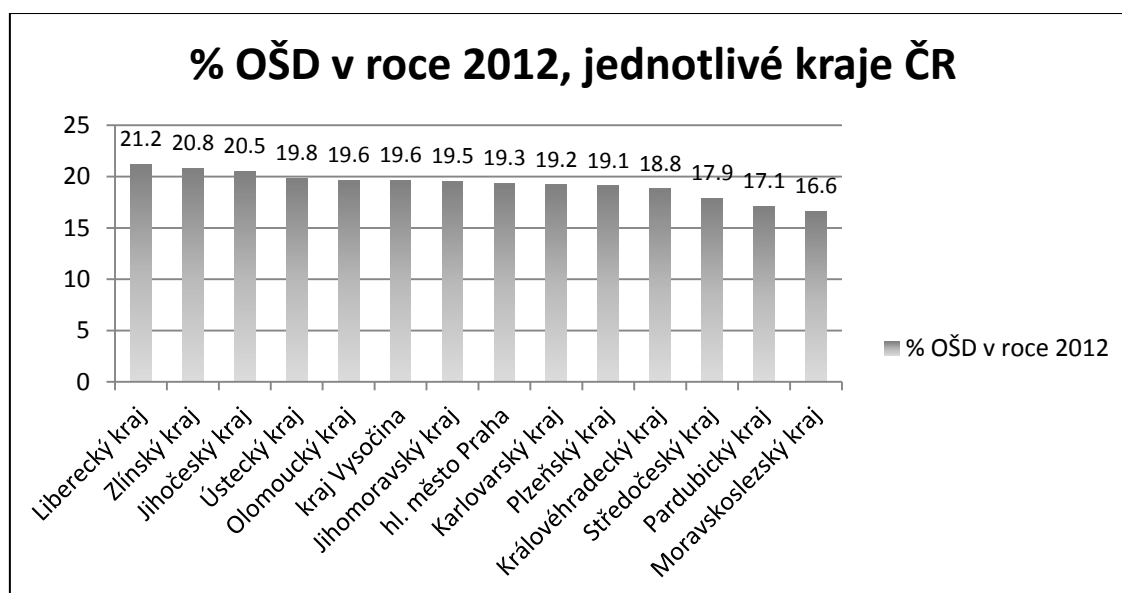
Graf č. 3

Z tabulky jednotlivých základních škol, které se účastnily dotazníkového šetření, vyplývá, že nejvyšší počet odkladů školní docházky byl v roce 2008 na Základní škole Březolupy - 43% (konkrétně 6 dětí ze 14), dále na Základní škole Kunovice, Červená cesta - 40% (konkrétně 6 dětí z 15) a na Základní škole Velehrad - 30% (konkrétně 7 dětí z 23). V roce 2013, tedy o pět let později, byl nejvyšší počet odkladů školní docházky na Základní škole Vlčnov - 28% (konkrétně 11 dětí z 39) a v roce 2014 na Základní škole Jalubí - 28% (konkrétně 7 dětí z 25). Z tabulky je patrný pokles odkladů školní docházky. Z odpovědí na tendenci počtu odkladů školní docházky během let bylo zjištěno, že dochází spíše k jeho poklesu. V některých odpovědích zaznělo, že k poklesu mohlo dojít také v souvislosti se zavedením placeného posledního ročníku v mateřské škole, pro děti s odloženou školní docházkou.¹

Dále autorka chtěla porovnat situaci počtu OŠD mezi jednotlivými regiony v rámci ČR. Tyto informace získala ze statistických listů zveřejněných na webových stránkách MŠMT ČR. Pro srovnání vybrala rok 2012, kdy byl srovnán počet zapisovaných dětí k základnímu vzdělávání v jednotlivých krajích v roce 2012 s počtem dětí, které přicházejí po odkladu školní docházky k zápisu k základnímu vzdělávání v roce 2013.

Tabulka č. 4

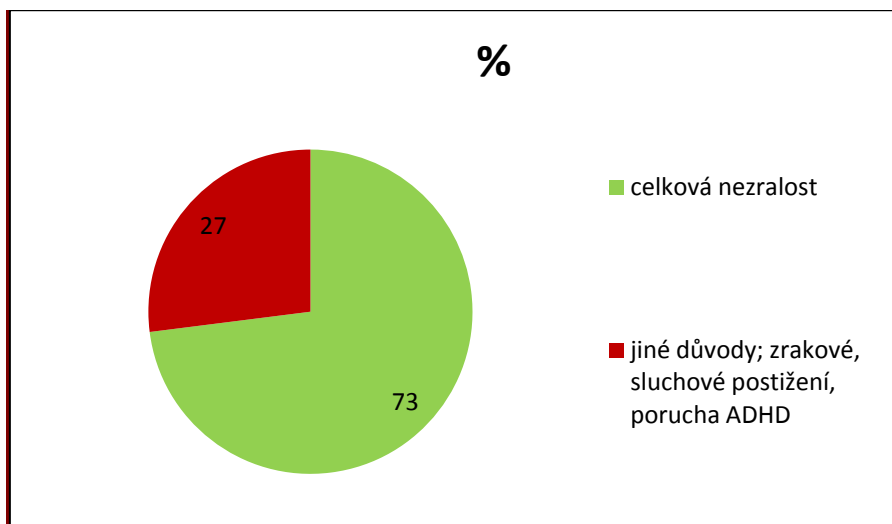

Z tabulky je patrné, že Zlínský kraj byl v roce 2012 v počtu OŠD na 2. místě. Ovšem rozdíly mezi jednotlivými krajemi nejsou nijak velké. Průměr v roce 2012 byl 19,2 %.

¹ Podle § 123 odst. 2 z. č. 561/2004 Sb. (školský zákon) ve znění novely č. 472/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012, se vzdělávání v posledním ročníku mateřské školy poskytuje dítěti bezúplatně po dobu 12 měsíců. Omezení bezplatnosti předškolního vzdělávání na 12 měsíců neplatí pro děti se zdravotním postižením.

OTÁZKA č. 3) Jaké jsou nejčastější důvody, pro které rodiče žádají odklad povinné školní docházky pro své dítě?

Nejčastější důvody pro udělení OŠD, graf č. 4

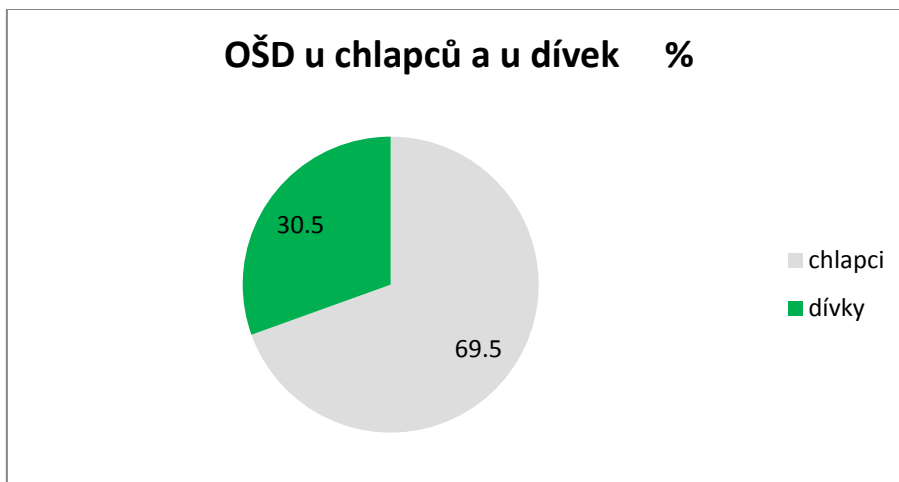

Předchozí graf ukazuje, jaké nejčastější důvody pro odklad školní docházky byly v odpovědích uváděny. Ve většině případů je to sociální nezralost, celková nezralost, hravost, nesamostatnost, zkrátka oficiálně parciální školní nezralost (narození 7., 8. měsíc roku). Ve zbytku odpovědí pak zaznělo doporučení lékaře, zrakové či sluchové postižení, porucha ADHD (kdy má dítě k dispozici asistenta pedagoga).

Autorka chce uvést, že v odpovědích zazněly také neoficiální důvody, pro které rodiče mohou nebo spíše dříve mohli požádat o OŠD. Třeba: není kam spěchat, rodiče si nechtějí dělat starosti a požadují OŠD. Dříve to mohl být také vliv školky, která neměla dostatek dětí, tak rodiče mohla ovlivnit k odkladu. Rodiče již na začátku zápisu sdělují, že chtějí odklad, protože jim to ve školce říkali, nečekají na posouzení učitelem u zápisu. Často rodiče neoficiálně přiznávají, že je to kvůli kamarádovi jejich dítěte, který by měl nastoupit do školy až v příštím roce.

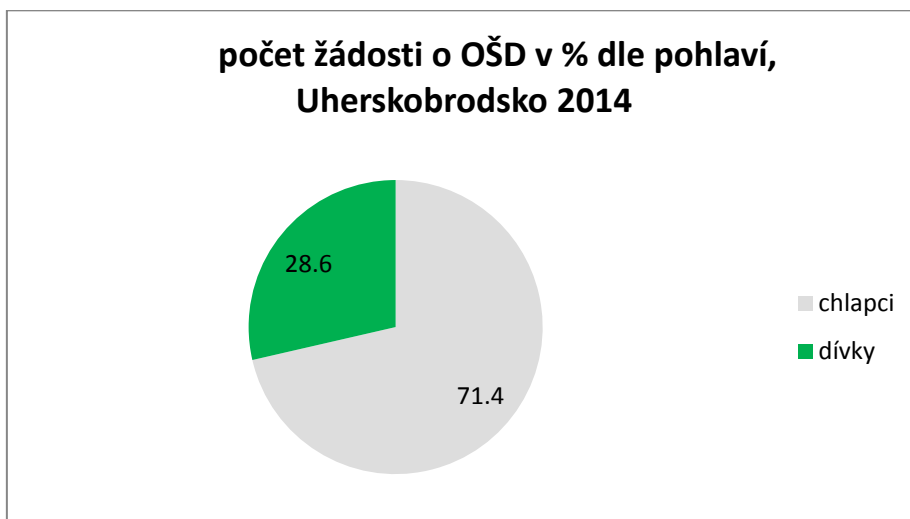
Z uvedeného je zřejmé, že je skutečně důležité, aby rodičům byly poskytnuty opravdu objektivní informace o dítěti, aby jejich rozhodování o nástupu do školy bylo snadnější a k prospěchu dítěte.

Při rozhovorech s pedagogickými pracovníci mateřských škol zaznělo, že v současné době je již počet odkladů nižší a žádosti jsou podávány vesměs oprávněně, tedy u dětí, kterým OŠD prospívá.

OTÁZKA č. 4) Jaké procento dětí s OŠD ve vaší škole tvoří chlapci a jaké dívky?**Graf č. 5**

Při vyhodnocení dotazníkového šetření bylo zjištěno, že z celkového počtu dětí, u kterých je žádáno o OŠD, tvoří 69,5% chlapci a 30,5% dívky.

Ad 4) Procentuální počet chlapců a dívek, u kterých byl podáván žádost o OŠD v regionu Uherskobrodsko, dle statistického výkazu zasláného Městským úřadem Uherský Brod, za rok 2014

Graf č. 6

Celkem bylo v rámci regionu Uherský Brod podáno v letošním roce 63 žádostí o OŠD, z toho bylo 18 žádostí u dívek a 45 žádostí u chlapců.

2. Srovnání venkovské a městské mateřské školy

Autorka provedla záměrný výběr a vybrala jednu z městských mateřských škol ve městě Uherský Brod, což je druhé největší město v regionu Uherské Hradiště. Jako venkovskou mateřskou školu si autorka vybrala mateřskou školu v obci Vlčnov, která spadá pod Základní a mateřskou školu Vlčnov. Autorka v obci žije, takže může o této mateřské škole podat dost informací, jednak ze svých zkušeností jako rodiče i jako občana. Informace byly čerpány ze školních periodik, ale zejména z rozhovorů s pedagogickými pracovníci daných mateřských škol. Rozhovory byly nestrukturované, či-li volnější. Autorka si prováděla písemné poznámky.

2.1 Městská mateřská škola

Jednou z šesti mateřských škol, které se nachází ve městě Uherský Brod, je Mateřská škola na ul. Svatopluka Čecha. Zřizovatelem, tak jako u ostatních mateřských škol ve městě, je město Uherský Brod. Úplata za předškolní vzdělávání je zřizovatelem stanovena částkou 360,-Kč měsíčně. Je to mateřská škola trojtřídní, navštěvuje ji 83 dětí, které jsou ve třídách rozděleny dle věku. V mateřské škole pracuje 6 pedagogických pracovníků a jedna pedagogická asistentka, jelikož do mateřské školy v současné době dochází jedno integrované dítě.

Co tuto mateřskou školu více charakterizuje je úzká spolupráce se sdružením Sokol, je tedy více zaměřená na sport a pohybovou aktivitu. Má zájem na co nejširší spolupráci rodičů na vzdělávacím programu a na skutečném partnerství. Motto školního vzdělávacího programu je: “Pojďme si hrát, cvičit, zpívat, vesele se na svět dívat.“

Mateřské školy ve městě mají větší možnosti, mohou tedy poskytovat více nabídek. Tato mateřská škola mj. nabízí: - veselé pískání s flétničkou, angličtinu, plavání, návštěvy solné jeskyně, cvičení rodičů a dětí, keramiku, divadla, koncerty, výstavy, návštěvy dopravního hřiště, klub Klubíčko; dobrovolný adaptační program pro rodiče a jejich děti, které teprve budou navštěvovat mateřskou školu, individuální logopedickou péči, dětské počítačové centrum se speciálními výukovými programy, aj. (a jiné)

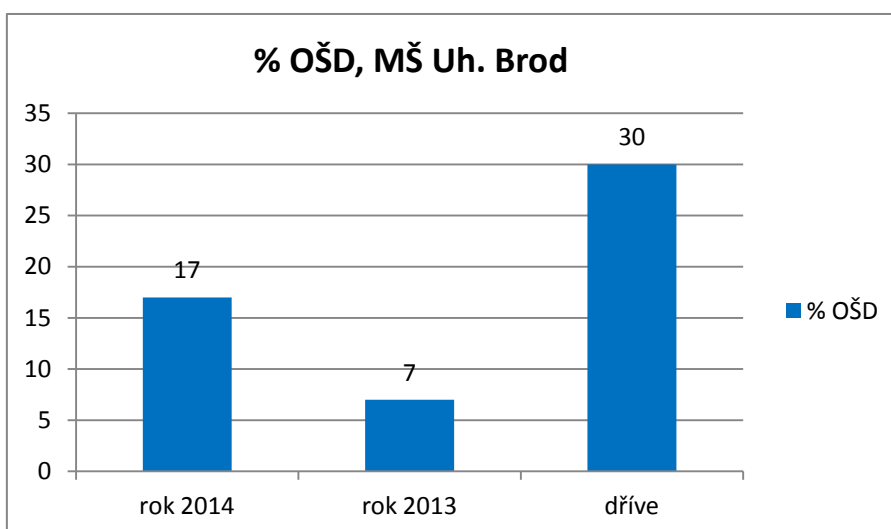
V mateřské škole probíhají 2x ročně konzultace s rodiči všech dětí, i těch

nejmenších (nejenom s rodiči předškoláků), čehož rodiče veskrze využívají. Pedagogičtí pracovníci se tak snaží získat více informací o prostředí i o osobě dítěte, které mateřskou školu navštěvuje.

Co se týká odkladů školní docházky, bylo autorkou zjištěno, že v této mateřské škole v letošním roce mělo odklad školní docházky 5 dětí z 29, které nastoupily do ZŠ (základní školy), což je asi 17%. V loňském roce v této mateřské škole nastoupilo do ZŠ 26 dětí, z celkového počtu 28, což je 7% dětí s OŠD. Dříve bylo dle zjištění autorky odkladů i 30%. Pokles odkladů školní docházky oproti dřívějším letům je přičítáno mj. (mimo jiné) i zpoplatněním předškolního vzdělávání v posledním roce pro děti s odloženou školní docházkou (od roku 2013). Pedagogické pracovnice celkem shodně uvádějí, že v současné době je již počet odkladů školní docházky nižší a žádosti jsou podávány vesměs oprávněně, tedy u dětí, kterým odklad školní docházky prospívá.

Pro děti s odloženou školní docházkou jsou připravovány individuální programy, např. využívající způsoby Metody dobrého startu, jež podporuje psychomotorický vývoj dítěte pozitivním ovlivňováním jemné motoriky, pravolevé a prostorové orientace, zrakového i sluchového vnímání; nebo Píšeme podle písniček, což je vizuálně-akustická metoda.

Graf č. 7

2.2 Venkovská mateřská škola

V obci Vlčnov se nachází společná Základní škola a Mateřská škola Vlčnov, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je obec Vlčnov. Obec Vlčnov má asi 3000 obyvatel. Úplata za předškolní vzdělávání je zřizovatelem stanovena částkou 200,-Kč měsíčně.

Mateřská škola je čtyřtřídní, navštěvuje ji 112 žáků. Třídy jsou rozděleny dle věku dětí. O děti se po pedagogické stránce stará 8 pedagogických pracovníků.

Tato mateřská škola se snaží podporovat rodinnou výchovu a poskytnout dětem příležitosti k aktivnímu učení v příjemném a bezpečném prostředí. Snaží se o velmi úzkou spolupráci jednak s rodiči dětí, s vnějšími partnery (což jsou např. vlčnovské spolky jako hasiči, myslivci, klub dětí a maminek Broučci) a v neposlední řadě se zřizovatelem. Název školního vzdělávacího programu je ŠKOLKA PLNÁ POHODY.

Činnosti mateřské školy: individuální práce s dětmi s odloženou školní docházkou, logopedická péče (individuální péče + spolupráce se Speciálně pedagogickým centrem Brno), plavání, saunování, keramika, pískání s flétničkou, aj.

Plánované konzultace s rodiči probíhají pouze s rodiči předškoláků. Ostatní konzultace s rodiči je dobrovolná a záleží na zájmu samotných rodičů. Každým rokem probíhá v období před zápisem do ZŠ beseda o školní zralosti, kde je pozván pracovník Pedagogicko-psychologické poradny v Uherském Hradišti a pedagog ze ZŠ. Mnohem provázanější je ovšem spolupráce s partnery, kterými jsou:

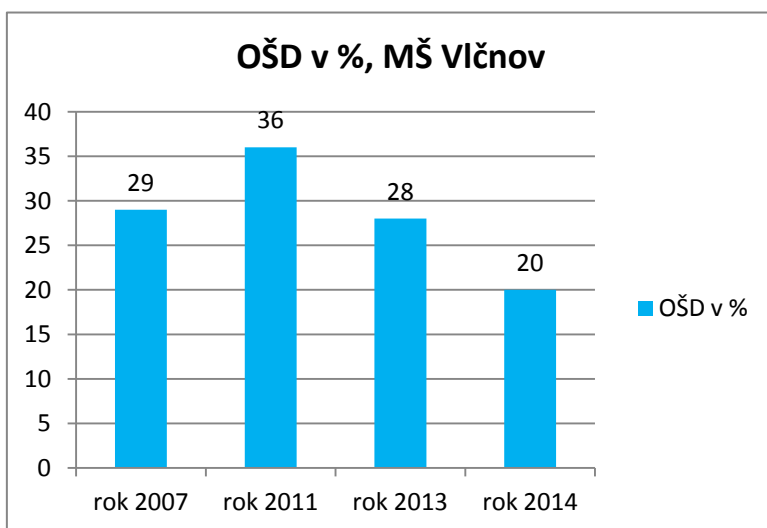
- základní škola (spolupořádání akcí pro děti a rodiče-drakiáda, návštěva 1.třídy a družiny před zápisem do 1.třídy základní školy, návštěva pedagogů v mateřské škole při přednášce na téma školní zralost, aj.)
- zřizovatel (program dětí MŠ-mateřské školy, při slavnostních akcích obecního úřadu)
- vlčnovské spolky (pomoc hasičů a myslivců při organizaci dne dětí, aj.)
- Speciálně pedagogické centrum Brno a PPP Uherské Hradiště

Počty odkladů školní docházky jsou následující: v roce 2007 mělo OŠD 12 dětí z počtu 42, které byly zapsány k základnímu vzdělávání, což je 29% dětí. V roce 2011 bylo u zápisu 42 dětí, z toho 15 mělo odklad školní docházky, což činí asi 36%. V roce 2013 bylo podáno 11 odkladů, zapsáno bylo 39 dětí, do základní školy nastoupilo 28 dětí, což je 28% OŠD. V září 2014 nastoupilo k základnímu vzdělávání ve Vlčnově 37 dětí z počtu 46

zapsaných, což je asi 20% OŠD. V roce 2011 ve Školním zpravodaji ZŠ a MŠ Vlčnov apelovali učitelé ZŠ na rodiče s tím, aby zodpovědně zvažovali svá rozhodnutí ohledně odkladů školní docházky svých dětí, neboť počty odkladů jsou dosti vysoké. Rovněž uváděli, že někteří rodiče mnohdy zbytečně usilují o OŠD s tím, že se jim jedná o prodloužení dětství a odklad školních povinností jejich dětí. Při nástupu těchto dětí do školy pak nastává opačný problém, že se děti ve škole nudí, výuka je nebaví a často jsou neukázněné. Metodika výuky i obsahy učiva zvolených učebnic jsou takové, aby vyhovovaly šestiletým dětem.

Pro děti s odloženou školní docházkou pořádá MŠ kroužek ŠKOLÁČEK. Práce pro tyto děti je systematicky plánována a odpovídá individuálním potřebám každého dítěte. Učitelka, která s těmito dětmi pracuje, sestavuje individuální plány s konkrétními úkoly vždy na dobu tří měsíců. Jednotlivé úkoly jsou specifikovány tak, aby podněcovaly rozvoj dítěte právě v té oblasti, kde je potřeba. S každým dítětem se pracuje v předem určeném čase (od 12.30 do 13.00 hod), jednou týdně, po dobu třiceti minut. Vše je řádně dokumentováno, zakládáno do portfolia každého dítěte.

Graf č. 8

3. Činnost pedagogicko-psychologické poradny v regionu

Ke zmapování činnosti PPP v regionu Uherské Hradiště, hlavně ohledně předškolních dětí, autorka navštívila pracoviště PPP v Uherském Hradišti a provedla rozhovor s jednou její pracovnící, psychologkou. Některé otázky byly předem připraveny, jiné zazněly až v průběhu. O tom si autorka prováděla písemné poznámky.

Cílovou skupinou pracovníků PPP jsou děti ve věku 3-19 let. Ty mohou i s rodiči docházet do PPP, ale pracovníci provádějí rovněž služby terénního charakteru, a to jako metodici prevence, zejména na 1. stupni základních škol. Metodik prevence poskytuje poradenské služby ve školách a školských poradenských zařízeních a zejména pracuje v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů. Provádí depistáže rovněž v mateřských školách regionu. Každý pracovník PPP má rozděleny školy v regionu, do kterých alespoň 1x ročně dojíždí.

Co řeší PPP hlavně, to jsou poruchy učení, s tím související možné problémy v rodině, výchovné problémy. Dále u žáků, kteří přecházejí na střední školu, vzrůstá zájem o poradenství v rámci profesního zaměření.

Ohledně problematiky odkladů školní docházky bylo zjištěno, že počty odkladů spíše stagnují ve městech regionu a vzrůstají na vesnici. Jsou rozdíly mezi chlapci a děvčaty. Odklady jsou častější u chlapců, zejména u těch, kteří jsou narozeni v letních měsících, kdy dovršují 6. rok života. Pokud rodiče nebo zákonní zástupci dítěte požádají ředitele základní školy o odklad školní docházky pro své dítě, musí k žádosti připojit vyjádření školského poradenského zařízení, tj. PPP. Rodič nebo zákonný zástupce dítěte požádá o vyjádření PPP k odkladu, k tomu se vyžaduje dotazník mateřské školy. Poté je rodič nebo zákonný zástupce i s dítětem pozván na pracoviště PPP. Provede se diagnostika dítěte (i dle zprávy MŠ), vyšetření trvá asi 45 minut. Zmapují se oblasti – pracovní, grafomotorická, motivační, somatická vyzrálost, emoční vyzrálost. Nejčastějšími důvody pro odklad školní docházky jsou kombinace několika faktorů, jako např. kombinace poruch řečového projevu a pracovní nezralost; kombinace somatické a smyslové nezralosti (nedostatky v jemné motorice a sluchové percepce).

Vyjádření PPP k odkladu školní docházky je následující:

Doporučujeme odklad školní docházky z důvodu buď celkové, parciální, vícečetné nezralosti.

K doporučení PPP přikládá rovněž metodický list rodičům, který poté rodiče mohou předat do MŠ dítěte. V něm je uvedeno, v jakých oblastech se doporučuje s dítětem pracovat.

V regionu UH (Uherskohradištska) mívá průměrně 5 dětí ročně dodatečný odklad školní docházky.

Předčasný nástup do školy: lze žádat pouze u dětí, které dosáhnou šestého roku věku při nástupu do školy, do konce roku kalendářního (děti narozené září až prosinec, tj. podzimní děti). Pracovníci PPP evidovali v regionu UH v letošním roce 8 žádostí, po komplexním vyšetření v PPP se žádosti ve většině případů zamítají a dětem se nástup do školy nedoporučuje.

Přípravné třídy zřizované při základní škole pro děti se sociálním znevýhodněním se v regionu UH nenacházejí.

Z rozhovoru s pracovníci PPP v UH autorka usuzuje, že odborníci – psychologové spíše podporují OŠD; nesdílí názory části učitelů ZŠ, že některé žádosti o OŠD nemusí být oprávněné. Stejný názor autorka vyslechla rovněž při besedě o školní zralosti v MŠ ve Vlčnově, kdy psycholog z PPP rovněž zastával názor, který podporoval žádosti o OŠD. Ale jak odborníci uvádějí, právo požádat o OŠD mají pouze rodiče či zákonní zástupci dítěte.

Shrnutí a závěr:

Autorka se snažila pomocí této práce osvětlit problematiku odkladů školní docházky, zjistit některé souvislosti a údaje, týkající se regionu jejího bydliště. Tvorba práce nebyla bez komplikací, spousta dotazníků se emailovou cestou nevrátila, případně byly odpovědi s negací. Autorka se na základě i této zkušenosti domnívá, že školy mohou být administrativně dosti zatíženy.

Jedním z cílů práce bylo zjišťování, zda region UH je v rámci počtu odkladů školní docházky v souladu s republikovým průměrem, či zda se nějak výrazně počtem neliší od ostatních regionů. Na základě šetření nebylo zjištěno, že by se daný region počty odkladů odlišoval.

Co se týká nejčastějších důvodů pro udělování odkladů školní docházky, zde jednoznačně převládá jako důvod nezralost dítěte, který se také uvádí ve vyjádření pedagogicko-psychologické poradny.

Při zjišťování, zda je častěji udělován odklad školní docházky chlapcům či dívkám, bylo zjištěno, že ve většině, asi 2/3 případů, je udělován odklad chlapcům než dívkám. Tuto skutečnost uvedla při rozhovoru rovněž psycholožka pedagogicko-psychologické poradny.

Dalším cílem autorky bylo zjištění názoru k problematice odkladů školní docházky ze strany učitelů MŠ, učitelů ZŠ a psychologů PPP. Všechny tyto osoby se totiž mohou setkat s dítětem, které se připravuje do ZŠ, a mohou poradit rodičům ohledně připravenosti jejich dítěte do ZŠ. Zde byl zjištěn, v některých případech, určitý nesoulad v názorech jednotlivých stran na tuto problematiku, což může vést k zamyšlení a větší provázanosti v této oblasti, jak ze strany učitelů MŠ a ZŠ, tak psychologů.

Seznam použitých zkratk

č. - číslo

sb. – sbírka, míněno sbírka zákonů

z. – zákon

odst. – odstavec

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

např. – například

atd. – a tak dále

aj. – a jiné

mj. – mimo jiné

OŠD – odklad školní docházky

MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

MŠ – mateřská škola

ZŠ – základní škola

UH – Uherské Hradiště nebo Uherskohradišťsko

ČR – Česká republika

Seznam použitých zdrojů a literatury

HRABEC, J., MIKULA, F., STRATIL, K. *Chřiby – turistický průvodce*. Uherské Hradiště: Tiskárna LVPrint 1998. 232 s., ISBN 80-238-8473-5

S & D (SOUKUP & DAVID). *Slovácko - Uherskohradištsko*. 1. vyd. Praha : 2006. 178 s. ISBN 80-86899-98-5.

B.C.J. LIEVEGOED, *Vývojové fáze dítěte*, nakladatelství Baltazar, Praha 1992. 168 s. ISBN 80-900307-7-7.

LANGMEIER, J. KREJČÍŘOVÁ, *Vývojová psychologie*, 2. vydání, Praha, Grada 2006, ISBN 80-247-1284-9

VÁGNEROVÁ M., *Vývojová psychologie – dětství, dospělost a stáří*, Praha, Portál 2000, ISBN 80-7178-308-0

KREISLOVÁ Z., *Krok za krokem 1. třídou*, Praha, Grada 2008, ISBN 978-80-247-2038-8

KREJČOVÁ, KARGEROVÁ, A KOL.: *Začít spolu, Metodický průvodce pro 1. stupeň ZŠ*. Praha, Portál 2003, ISBN 80-7178-695-0

BERRY, ADAMSON, eds. *Assessment Reform in Education: policy and practice*, Dordrecht: Springer, 2011, ISBN 9400707282

Autorský kolektiv pod vedením V. MERTINA a L.KREJČOVÉ: *Metody a postupy poznávání žáka*, Wolters Kluwer ČR, 2012, ISBN 978-80-7357-679-0

MERTIN V., GILLERNOVÁ I.: *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Praha, Portál 2003, ISBN 80-7178-799-X

MATĚJČEK Z.: *Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte*. Praha, Grada 2005, ISBN 80-247-0870-1

PRŮCHA, KOŤÁTKOVÁ: *Předškolní pedagogika*, Praha, Portál 2013, ISBN 978-80-262-0495-4

NORBERT SILLAMY, *Psychologický slovník*, Univerzita Palackého Olomouc 2001, ISBN 80-244-0249-1

KROPÁČKOVÁ J., *Budeme mít prvňáčka*, Portál, s.r.o., Praha, 2008, ISBN 978-80-7367-359-8

MONATOVÁ L., *Speciálně pedagogická diagnostika u hlediska vývoje dětí*, 2000, Paido, Brno, ISBN 8085931869

KOLLÁRIKOVÁ, PUPALA, *Předškolní a primární pedagogika*, Praha, Portál, 2001, ISBN 8071785857

LEŽALOVÁ A KOL., *Diagnostika školní zralosti*, nakladatelství Dr. Josefa Raabe, 2012, ISBN 9788087553527

Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (tzv. školský zákon)

Vyhláška č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Školní zpravodaj Základní a Mateřské školy Vlčnov, červen 2013

www.zlin.czso.cz,

www.ppporzl.cz,

www.mscechaub.cz,

www.zsmssuh.cz,

www.zsvlcnov.cz

PŘÍLOHY: 1)**Žádost o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání****1. Zákonný zástupce dítěte:**

jméno a příjmení: ..... č. OP: .....adresa
trvalého pobytu/PSC:

.....

Kontaktní adresa pro doručování písemností

(pokud není shodná s trvalým

pobytem):.....

telefon/mobil/mail: .....

2. Ředitelka školy:

Jméno a příjmení:

Adresa školy:

Žádám o přijetí dítěte .....

narozeného .....v/ve.....

k povinné školní docházce do Základní školy a Mateřské školy ..... , příspěvková
organizace

V .....

.....

podpis zákonných zástupců dítěte

2)

Žádost o odklad povinné školní docházky

1. Zákonný zástupce dítěte:

jméno a příjmení: ..... č. OP: .....

adresa trvalého pobytu/PSC: .....

Kontaktní adresa pro doručování písemností

(pokud není shodná s trvalým pobytem): .....

telefon/mobil/mail: .....

2. Ředitelka školy:

Jméno a příjmení:

Adresa školy: Základní škola a Mateřská škola ..... , příspěvková organizace,

Žádám o odklad povinné školní docházky pro dítě: .....,

narozené: ..... pro školní rok 2014/2015 z důvodu .....

.....

Příloha:

Doporučení příslušného školského poradenského zařízení (Pedagogicko – psychologické poradny)
nebo odborného lékaře

V..... dne .....

.....

podpis zákonných zástupců dítěte

Příloha č. 3)

Dotazník

1. Jaké procento dětí mělo u Vás odklad povinné školní docházky (v letošním roce, v loňském roce, před pěti lety)?
2. Má počet odkladů školní docházky vzrůstající, klesající nebo stagnující tendenci?
3. Jaké jsou nejčastější důvody, pro které rodiče žádají odklad povinné školní docházky pro své dítě?
4. Jaké % dětí s odkladem školní docházky tvoří chlapci a jaké dívky?

